

8) Att granskarens "förklaring på det begrepp, som må fästas vid uttrycket *ren evangelisk lära*, är en "alltför egen förklaring", (sid 8) hoppas vi äfven må vara en grof osanning. Förklaringen är följande: "Genom antagande af våra symboliska böcker (St. C. sid. 131) är ingen annan lära hos oss införd än *Guds Heliga Ord*; och så vida den hos oss införda läran är den rena evangeliska; kan följaktligen med denna lära ingen ting annat förstås, än samma Guds Heliga Ord." Är denna förklaring *alltför egen*; hvilken är då den rätta förklaringen? Vi vilja hoppas, att ingen annan är gänse bland svenska christna och framför allt bland svenska församlings-lärare; och det är därför, som vi hoppas, att Bihangsförfattaren sagt en grof osanning. Uppenbarligen kättersk vore vår församling, om *den* skulle vara dissident och alltför egen, som påstår, att Guds heliga Ord allena är ren evangelisk lära, då församlingens symboliska böcker stadga, (se St. C. sid. 131) "att den heliga Skrift eller Guds Ord skall erkännas och antagas för den endaste norm, domare och rättesnöre, efter hvilket allena, såsom en probersten, alla läror och lärare böra granskas, värderas och dömas, samt alla lärosatser undersökas, om de äro gode eller ogudaktige, sanne eller falska." — Vi upmana Bihangsförfattaren att säga oss, hvilken mera allmänt giltig och mindre egen förklaring på begreppet om ren evangelisk lära han känner, än den, som hans motståndare gifvit. Vi upmana honom att säga, hvilken kättare som kan öfverträffa honom i förnekelse af yttersta grunden för christna läran, i fall han icke erkänner, att han gjort sin motståndare orättvisa, och icke återkallar den förnekelse af Guds heliga Ord, som ligger uppenbar i hans yttrande, och den han säkert begått utan

upsåt och klart medvetande; ehuru han i tryckt skrift framställt den.

9) Beskyllningen för "ensidighet" (sid. 8 i Bihaget) må icke ingå i räkningen. Den dygden att göra en motståndare rättvisa är så sällsynt. Men när det heter, att granskaren "fullkomligen förtigit hvad till vederläggande af hans på ensidigaste sätt (mot Consistorium) framställda beskyllningar" (vill säga anmärkningarna mot Consistorii förfarande) "långt för detta blifvit anfördt;" och när till bestyrkande häraf citeras Consistorii underdåniga förklaring öfver Herr T:s besvär, afgifven år 1818; då gör Bihangsfört. sig skyldig ej blott till en osanning, utan äfven till en upenbar orimlighet. På en granskning, som först utkommit år 1820, skulle vederläggning vara gjord 1818! Skulle mening, tvertemot orden, vara, att samma så kallade beskyllningar, som granskaren gjort, voro gjorda förut i Hr. T:s underdåniga besvär och der varit föremål för Consistorii vederläggningar; så anmärkes, att hela bevisningen om Consistorii obehörighet att döma i religions-mål, (hvilken utgör den svåraste bland *beskyllningarne*) saknas i Hr. T:s underdåniga besvär och har följaktligen ej blifvit af Consistorium i förklaringen vidrörd.

(Forts. e. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Spanien. De svar, som regeringarne i Frankrike, England, Sachsen, Baiern, Nederländerna och Schweiz lemyat på Konungens tillkännagifvande om författningens antagande, läsas i Hof-tidningen. Konungen af Frankrike yttrar sig "vara öfvertygad, att Konungen, Dess cousin, gjort hvad Han ansett tjenligast för sitt folks lycka, och önska att Konungen måtte hinna målet för sina bemödanden". — Hans Catholska Maj:t har hos Franska regeringen besvärat sig öfver Franska Ultrablakens oförsvarliga utfall mot Spanska consti-

tionen och mot nationens ädla upförande. "Franska regeringen vore, genom censurans införande, i tillfälle att controllera sina tidningar".

De medlemmar af Cortes, som undertecknat manifestet d. 12 April 1814, skola instängas i kloster, tills Cortes sammankomma; hvilka ensamme äga att förlåta de fel, dem deputerade, under utöfningen af sitt kall, begått. — Klosterlöftens afläggande är förbjudet, tills Cortes sammanträdt. — Värdet af kyrkans jord och egendomar i Spanien skall stiga till 18,000 millioner realer.

De ultra-marinska Spanjorernas klagan öfver det lagstridiga utnämmandet af 30 Suppleanter, i stället för val af Amerikanska deputerade till Cortes, har Konungen remitterat till Juntan, som förklarar sig ej kunna utfinna någon annan utväg, än den redan tagna; ty att låta de kanske i Spanien behäftiga 1000 Americaver välja verkliga Suppleanter (?), skulle icke vara mera lagligt. Från Cuba finnas tämligen många, men från Philippinerna — som, enligt sin folkmängd af 2,300,000, borde välja 33 deputerade — finnes blott en enda på hälften. — Då valen i Logrono skulle företagas, fans icke hälften bland valmännen, som betalt sista tredjedelen af sin grundränta, hvilket fordras för att få välja. Då framtog en närvarande Marquis sin börs och betalte restantierna för alla.

Den mängd Franska skriblerer, som kommit till Spanien, för att där börja Franska tidningar, till spridande af "de stora grundsatserna", har af Mina fått befallning att inom 48 timmar lemna landet, "emedan Spanien icke behöfde utländska fuskare i sina ärender". — Mycken öfverspänning råder i Navarra; och regimentet Tudela är beordradt att gå som garnison till Pamplona. Klubben där har upplöst sig.

General Capitainen i Arragonien, Marq. de Lazan (mot hvilken Madriska tidningarne nu förklarar öppet krig) har fått befallning att infinna sig i hufvudstaden.

Från Ministern Porcels bureau skall vara utfärdadt ett decret om Jesuiternas bibehållande, oakadt juntan och Ståtsrådet hemställt om deras afskaffande.

England. Parlamentet är hufvudsakligen upptaget af åkerbrukarnes petitioner, och deladt mellan deras och manufacturisternas intressen. Hr. Holmes Samner hade annonserat motion om en undersökning. Lord Milton frågade honom föremålet för en sådan och fick till svar: 1:o om nu gällande lag nog skyddade åkerbrukets intressen; 2:o om grunden till de svårigheter, dessa intressen äro underkastade, är densamma som grunden till

dem, hvilka, genom den allmänna näringslösheten, trycka alla andra klasser, i synnerhet de handlandes och manufacturisternas. Ricardo invände: Landbrukarne ville hafva monopolierne på alla Engelska torg; lyckades dem detta, så skulle alla andra klasser komma att lida genom de stegrade sadespriserna. — Lord Erskine sade d. 25 Maj i Öfverhuset: det är icke underligt, att alla dessa petitioner äro hvarandra så lika, ty de komma alla från en verkstad; han trodde dem alla vara förfärdigade af Hr. Webb Hall, och var förvånad, att en man, som så verksamt bidragit att upreta Landbruksintresset mot manufacturerna, blifvit belönt med Secreterare-tjensten i Landbruks-Collegium (Board of agriculture). Denna auctoritet hade aldrig uträttat något synnerligt godt, och om sparas skall, ville han föreslå hela detta Collegii uphäfvande. — De flesta ledamöter, som framlägga åkerbrukspetitionerna, yttra därvid jänkesätt, rakt stridande mot hvad de framlägga. Lambton sade: mot de grufliga Stats-utgifterna och taxorna borde de petitionera; endast där ligger det onda.

I frågan om Scotska linne-fabrikanters petition att, i likhet med de Irändska, få utförsel-premier, yttrade Ricardo: efter alla de petitioner, landets kunnigaste köpmän gjort om handelsfrihet, hade han väntat, att man ej längre skulle bibehålla den politiken att utdela premier. Vi borde icke mula utländingen att af oss taga varor, dem vi annars icke kunde med fördel tillverka. — Sir Parnell: De talande tycktes icke veta, att premierna i Irland förfelat sitt ändamål, då de lockat in i manufaktur-yrket en stor del af befolkningen, som annars varit använd till annat. Detta hade födt en sådan massa af elände, att den, som ej med egna ögon sett det, icke kunde anse det möjligt.

Förslaget att uphäfva tullen på ull förkastades i underhuset, med 202 röster mot 128. — På Marquis Landsdowns motion, har Öfverhuset satt ett Utskott, för att undersöka utländska handels tillstånd och föreslå medel till dess utvidgande.

Frankrike. Öfver Nederländer har man den underrättelse, att i Frankrikes nordliga departementer befallning är gifven att lägga beslag på utländska tidningar, som innehålla oriktiga (d. v. s. oberiktigade) underrättelser om Franska nationens tillstånd; äfven skola där åter flera ströskrifter vara sequesterade. Censur-lagen räckes, såsom bekant är, icke längre än till slutet af kamrarnes nästa session; men det tros nu allmänt, att regeringen återtager honom, innan ännu två månader förlutit; så att han tyckes gjord blott för

att sprida dunkelhet öfver Hertigens af Berry mord och Louvels rättegång. Alla de, som för denna varit häktade, hafva återfått sin frihet eller åtminstone blifvit skilda från målet. — D. 5 dennes skulle den egentliga processen begynna öfver Louvel. Den advocat, som å embets vägnar kommer att försvara honom, heter Archambault.

Debatterna om vallagen i dep. kammaren äro slutade. Hr. Ternaux har hållit ett ganska eftertryckligt tal, deri han vände sig till hvardera af Ministrarne särskildt och förhöll dem, hurusom de icke upfyllt sina embets-pligter. "Huru ville, genom sammaställning af deras fel, och utan att i det ringaste minska den tacksamhet, som tillkomme Konungens vishet, endast anmärka, att en ond inflytelse, den måtte komma utifrån eller inifrån, herskade öfver det olyckliga Frankrike; och han besvare dem, hvilka utöfvade denna inflytelse, att tänka på dess förderfliga följder för dem och fäderneslandet." Endast den förra Krigsministern undantog han från beskyllningen. Sjöministern åter frågade han i synnerhet, om han nyttigt använt de stora, honom anvista fonder, så att flottan, kunde skydda Frankrikes handel och kolonier, om det, såsom oundvikligt syntes, komme till strid om Americas frihet. — Sigillbevararen skall hafva fått recidif och det kunde då hän- da, att han icke kommer att tala öfver det honom så nära rörande ämnet; och att man således ej directe får veta det, som man med så mycket nyfikenhet vill veta, nemligen huru han nu tänker.

Sessionen af d. 23 Maji var en bland de intressantaste. Corbières talte för förslaget; Bignon emot; Pasquier öfver; Constant emot. Pasquier lät undfalla sig de orden: "men deras önskuingar, som dröma om republiken —," hvarvid ett häftigt buller upstod och några liberala ropade: "ingen tänker på sådant; må man nämna dem man menar." Presidenten: "Er har ingen afbrutit, då J tillåten är personligheter." Under Constants tal deremot larmade Ultras. "Tyst," ropade Dupont, "aldraminst borde en Clausel de Coussergues röra sig." Vid slutet begärde Cas. Perrier, att Presidenten måtte utsätta en dag, då Clausel skulle utveckla sin anklagelse mot Bécazes. Kamrarne åtskildes under det förfärligaste buller och oreda.

D. 24 talte Marq. Doria för; Gen. Demarçay emot; Cuvier (Kongl. Commissair) för; Alphonse emot. Högra sidan under mycket støj, fordrade debatternas slut; men till den frågans afgörande voro icke nog ledamöter närvarande. — D. 25

talte Lizot för; Kératry mot; Gen. Tarayre kunde icke höras för det gruffiga stöjet från högra sidan, som fordrade debatternas slut. Sedan talade Lemarchand de Gomicourt för, och Méchin emot, hvarpå de allmänna discussionernas slut enhälligt beslöts. D. 26 skulle rapportören åter tala. — Kératry's anmärkning, vid slutet af sitt tal, "att den föreslagna lagen var den insolentaste, som någonsin varit föreslagen", emottogs med högljudt bifall från ensidigt, och högljudt ogillande från den andra.

Man har företagit sig på posten att med tidningen Constitutionnel sända oäkta bihang, som äro fulla med lögnaktiga uppgifter och vrängda framställningar af discussionerna. Redactionen har besvärat sig öfver detta ofog; och Constant har förklarat, att Journal de Paris (till hvilken de syntes vara äkta bihang) i sin berättelse om C:s tal i Kamraren, nästan icke uppgivit ett enda ord riktigt.

Stockholm. Efter 4 a 5 veckors quarantaine i Helsingfors (så lyda underrättelser från Åbo af de första dagarna i Maji) dit alla tidningar förut inlöpa och sedan utdelas till Åbo och andra ställen, dem de under vägen rodan passerat, hafva ändtligen de Svenska blifvit lösgifna. Dock är Allmänna Journalen aldeles supprimerad, liksom flera nummer af Stockholms Posten och en af Stockholms Courier. Anledningarna till detta förfarande känner man icke med visshet.

H. E. Hof-Cantzlern Hr. Grefve af Wetterstedt har erhållit permission och kommer att tillbringa de tre sommarmånaderna på sitt vackra Finspång, under hvilken tid Hr. Stats-Sekreteraren (f. d. Cantzli-Rådet) af Kullberg blifvit förordnad att förestå Hof-Cantzlers-embetet, med säte och stämman i Stats-Rådet. Det är vid detta förordnande som Hr. Stats-Sekreteraren tillika blifvit nämnd till sin nya värdighet.

Hr. Landshöfdingen v. Törne är förordnad att förestå Stats-Sekreterare-embetet för Handeln och Financerna, under den tid af tre månader, som Hr. Stats-Sekreteraren Klintberg erhållit tjänstledighet.

Hr. Öfverste Lieutenant Flach är nämnd till Landshöfdinge-embetet öfver Elfsborgs Län.

Sistl. Fredag aflågade härifrån till Upsala de åtta Studenter från Dorpat, hvilka omkring en vecka vistats här och nu företaga en resa till fots genom Sverige. Sala och Fahlan uppgifvas bland de ställen, dem de ämna besöka.

STOCKHOLMS COURIER

Thorsdagen den 15 Junii.

Sine ira, studio et metu.

STATS-HUSHÄLLNING.

Planen till en på actier grundad Transport-inrättning imellan Stockholm och Götheborg medelst ångbåtar och forvagnar, upgjord i en tryckt skrift af Herrar Forsell, har redan i detta blad (N:o 11) blifvit anmäld. Denna plan har vunnit den framgång, att det behöfliga antalet af Actieägare för ångbåten på Mälaren är mer än fullteknadt, och bolaget i Stockholm har börjat sina sammankomster, för att organisera sig. För andra ångbåten på Wenern är anteckningen ännu icke fullständig.

Första sammankomsten af nämnde bolag hölls på Stockholms börs den 3 innevarande Junii, då några ledamöter utsågos, att uppsätta förslag till Bolags-reglor. Fråga väcktes redan i denna bolagsstämma om en sådan förändring i planen, att begge bolagen, i stället att hvar för sig bildas i Stockholm och Götheborg, ett för transporten på hvardera sjön, skulle sammansmälta och arbeta på företaget i hela dess vidd för gemensam räkning. Häröfver yttrades delade meningar och frågan lemnades för den gången utan vidare åtgärd.

När sedermera Bolagets kommitterade, vid andra sammankomsten den 10 dennes, afgåvo förslaget till Bolags-reglor; framställde kommitterade tillika, uti ett skrift-

ligt befänkande, sina tankar öfver nämnde förändring i planen, och tillstyrkte densamma, såsom ledande till företagets säkrare framgång till det stora ändamålet, allmänt gagn. Detta mötte nu mera ingen motsägelset; men beslutet uppsköts till nästa Bolagsstämma, som kommer att hållas på Börsen nästa lördag den 17:de kl. 12, då förslaget till Bolags-reglor, hvilket omedelbart hvilar till påseende af de Actieägare, som det åstunda, skall till slutligt afgörande förekomma.

Det intresse, detta viktiga företag ofelbart väcker hos hvar och en, som ej med liknöjdhet betraktar nyttiga inrättningar för sitt land, berättigar oss till det hopp, att man utan missnöje skall här se några tankar, i anledning af det omtalade förslaget till bolagens sammansmältning, hvilken för planens utveckling från sjelfva dess början är så väsendtlig.

Sjelfva den benämning af de särskilda bolagens gemensama föremål, hvarunder idéen dertill framträdte inför allmänheten, skulle vara förfelad, om ej första grundläggningen blir sådan, att ett så vidsträckt allmänt gagn som möjligt dermed befrämjas. Actie-teckningen, grundad på denna idé, antyder redan ett patriotiskt företag; och bland Herrar Actieägare kan ingen finnas, som icke satt beräkningen häraf i

främsta rummet. Ett bidrag af stats-medel har i Nåder blifvit lofvadt för utförande af den sammanbindning, (medelst forvagnars inrättande) hvarigenom verket kan fullbordas i stort; och det kan ej vara i annan afsigt, som Hans Majestät Konungen och Hans Kongl. Höghet Kronprinsen behagat teckna Sig såsom Actie-ägare.

Den syftning på enskild fördel, som uti ett sådant företag bör ingå, ej mindre för actie-ägare än vissa orters invånare, måste sjelf vara rent patriotisk. Man bör önska sig vinst, ej för att erhålla några få R: d större utdelning på så obetydliga kapital, men derföre, att häri ligger det yttersta osvikliga stödet för framgången af ett försök, hvilket bör blifva föresyn och upmuntran åt andra dylika och, i sin mån bidraga att undanröjda betänkligheterna för en allmän omskapning af transport- och communications-inrättningarna i fäderneslandet.

Att actie-teckningen för åugfartyget på Mälaren hittills, under förutsättning af särskilda bolag, haft större framgång, än den för ett fartyg på Wenern, skulle kunna anses utmärka en opinion om större fördelaktighet af den förres inrättande. Då man likväl besinnar, att de, som tecknat sig för företaget på Mälaren, äro endast personer, som bo i Stockholm eller närmare dit än till Götheborg; finner man en ännu enklare förklaringsgrund i den mindre lättheten för dem att deltaga i andra bolaget, hvilket, enligt planen, skulle i Götheborg formeras. Men om det är grundadt, att man väntar och bör kunna vänta större förmån af transport-inrättningen på Mälaren ensam, än af den på Wenern ensam; så följer deraf icke, att den förre, sålunda isolerad, skall blifva för actie-ägare lika fördelaktig, som den kan blifva genom förening med en dylik på Wenern. Sannoli-

kare är, att det större tillopp af resande och fraktande, som på Mälaren måste uppkomma, i fall inrättningen der, genom förbindelse med den på Wenern, får en större uträkning, än om företaget skulle stanna vid Mälaren allena, skall i så betydlig mån öka fördelen af transporten på Mälaren, att äfven en förlust af farten på Wenern, hvilken annars kunde der hindra företagets utförande, skall med denna tillökning kunna betäckas. Blir åter inrättningen på Wenern, i och för sig sjelf, möjlig utan förlust; så måste den genom samband med företaget på Mälaren, hvars redan öfvervägande fördelar sålunda ökas, öundvikligen bära sig ännu bättre.

Om på dessa reflexioner ej kan upgöras någon fullkomligt noggrann afvägning af möjligen större eller mindre vinst för actie-ägare i någotdera bolaget särskildt genom det ena eller andra sättet för inrättningens verkställande; så synes just detta bestyrka den tanken, att en liberalare åsigt bör gälla framför all sådan afvägning. Man bör tillåta sig det hoppet, att företaget, lika med alla andra af dylik beskaffenhet, skall i alla afseenden bättre lyckas i stort än i smått.

Det kunde sägas, att bolagens förening kan ske, när som helst, att början kan göras af hvartera för sig, och att man med större trygghet företager inrättningens utvidgande, sedan man erfarit, att hvarje del för sig är verkställbar. Men i fall tvertom hvarje del för sig, afskild från den andra, finnes icke vara verkställbar; kan man då deraf äfven sluta, att icke begge, på en gång företagne, skulle vara det? Om man nu försöker med hvarje del för sig och icke lyckas; så har man mot företaget endast åstadkommit en fördöm, hvilken måste öfvervinnas, derest man vill välja det rätta af de enda möjliga alternativen:

att öfvergifva företaget, eller att fullkomna försöket genom den i fråga ställde sammansmältningen till ett helt.

Imedlertid — och detta är hvad som minst får glömas — skulle redan på de särskildt anställda försöken all den kostnad vara använd, som åtgår på inrättningen, fullbordad i stort. Äfventyret ökad och ingen utgift minskad -- det skulle då kunna blifva hela frukten af företags sön-derstyckande.

Då likväl actie-teckningen skett, på grund af den tryckta planen, för hvarje bolag särskildt; lära de actie-ägare, som vid Bolagsstämman ej tillstädeskomma, icke kunna anse sig skyldige att nöjas med ett beslut, som skulle innebära en rubbning och utsträckning af sjelfva planen. Det är af denna anledning, som bolaget vid sista sammankomst beslöt, att uti kungörelsen om nästa Bolagsstämma utsätta till öfverläggnings-ämne den väckta frågan om båda bolagens förening och hela arbetets bedrifvande under en och samma styrelse. Härom blir då Bolaget obehindradt att för sin del besluta, ehuru verkställigheten måste dröja, tilldess de actie-ägare, som tecknat sig för ångfartyget på Wenern, fått tillfälle att i beslutet deltaga.

Imedlertid torde här af intet hinder behöva upkomma för vidtagande af alla sådana anstalter, som för det redan bildade Bolaget blifva lika nödiga, ehvad för-eningen sker eller icke. Dit hörer fartygets byggnad, hvarmed man således tror början kunna göras, ju förr desto heldre. För att komma i tillfälle härtill, torde då detta Bolag böra fullända sin organisation genom antagande af Bolags-reglor, så inrättade, att de kunna tjena till efterlefnad, så länge Bolaget kommer att för sig sjelft bestå. För forvagns-inrättningen åter, hvilken till sammanbindningen erfordras, imel-

lan begge fartygens närmaste landningsplatser, lär imedlertid ingen ting annat kunna uträttas, än upgörande af ett fullständigt förslag, hvarmed också den blifvande Direktionen för Mälare-farten lär få utdrag att genast sysselsätta sig.

KYRKOLAGFARENHET.

(Forts. från N:o 47).

Det "fullkomliga förtigandet" af hvad Consistorium anfört kan ej heller erkännas. Consistorii underdåniga utlåtande omtalas af granskaren på 149 sidan, der genom detta utlåtande bevisas, att Consistorium, åtminstone efter meddelandet af dess utslag, varit underrättadt om en händelse, då Consistorium i Götheborg år 1770 fått nådig befallning att söka till rätta föra två till Svedenborgianismen förfallna lärare, men målet, då någon rättelse icke påföljde, blifvit förvisadt till Kongl. götha Hofrätt, att efter religions-stadgarne afgöras. För öfrigt hemställes till den, som är behörig att döma om tillvitelsen mot granskaren för ensidighet, huruvida han förbigått något inkast, hvars undanrödjande varit nödigt till beästande af hvad han anfört -- dessa inkast må hafva kommit från Consistorium i Strengnäs eller någon annan. -- Det är således rätteligen två särskilda osanningar, som i denna punkt blifvit anmärkta: a) den föregifna vederläggningen af granskarens beskyllningar, b) det fullkomliga förtigandet af samma vederläggning.

10) För att aldrig räkna noga (man gör det sällan, då man tager af ett stort förråd) vill man förbigå det (sid. 8 af Bihang- get) granskaren gjorda tillmäle, att hafva nyttjat en "sjelstagen rätt att efter eget behag tolka och förklara kyrko-författning-

"garne". Äfven om man beviste, att tolkningen icke skett efter eget behag; skulle man tilläfsventyrs ej hindra förf. att kalla rättigheten dertill sjelftagen, då den nyttjas af någon, som icke är Consistorii-ledamot, och således ej har annan rätt, än den som tillkommer honom — enligt Tryckfrihets-förordningen. Men hvad som måste uptagas i räkningen, är tillvitelsen om "miss-tankars väckande, att en motsatt mening om lagarnes förstånd och tillämpning härledt sig från den naturliga fördel, som andelige skola äga i religionsfrihetens afskaffande". Vi återopa, hvad här blifvit sagdt om osanningen N:o 7. Om Bihangsförf. vid granskningens läsande känt hos sig väckas några misstankar af omförmälte beskaffenhet; så hafva de ägt helt andra grunder än denna granskning. Må han sjelf ransaka sitt hjerta. Granskaren tvär sina händer, och tecknar tillvitelsen på listan, såsom en grof, en särdeles ansvarig osanning.

11), Osanning är det, (sid. 9) att Granskaren visat sig "alldeles icke trogen de första orden i sitt valspråk *sine ira et studio*" (utan våld och vrede). Han upmanar alla och en hvar, att framvisa ett enda ord i hans granskning, som ger en skymt af befogenhet åt denna tillvitelse. Han klagat sjelf icke öfver våld hos sin motståndare; ty kan känna, att våld är vanmäktigt mot sanningen, så länge sanningens förfäktare kan tala fritt. Han tror, att ingen våld är större än upsåtlig lögn; och äfven denna må gerna rasa emot honom, så länge allmänhetens öra står öppet att höra hans försvar. Han tillåter sig dertill inga beskyllningar — han bevisar blott. Om åter anfällen emot honom ske på helt annat sätt; om då det vackra valspråket alldeles icke kommer i fråga; om någon uppenbar hätskhet nyttjas, i brist af sanning och skäl; så är väl hvad som minst

bör förundra honom, att han sjelf blir föremål för de beskyllningar om hätskhet och ensidighet, dem han mot sin motståndare ej velat tillåta sig. Den, som fruktar att beskyllas, skyndar att förekomma.

Bredvid denna anmärkning bör ingenting sägas om den på samma sida förekommande anklagelsen, att granskaren "med synnerlig flit sökt gifva saken en alltför mörk färg". Denna anklagelse är så lindrig mot allt det öfriga, och dess osannfärdighet bevisas ej annorlunda, än med genomläsande af granskarens hela artikel.

12) Osanning är det, grof osanning, (sid. 9 och 10), att granskaren förelagt sig till uplösande det problemet, "huru den lära, som framställer meningar, aldeles stridande emot hvad endast är och efter den heliga Skrifts tydeliga innehåll kan för syndare vara Evangelium, dock må få vara ren evangelisk." Granskaren har aldrig företagit sig att förfäktat Herr Tybecks omtvistade satser eller något annat theologiskt lärobegrepp. Han har tvertom uttryckligen förklaradt (St. C. sid. 154) sig icke påstå, att Herr T. ur detta Guds ord, som han erkänt för den enda sanna evangeliska läran, fullligen bevisat alla de satser, han i sina tryckta skrifter och sina svar till Consistorium framställt — utan endast, att vi efter våra lagar hvarken äro skyldige eller berättigade att erkänna någon menniskolära i stället för detta Guds Ord; att Hr. T. således äger rätt att bevisa, om och när han kan, alla sina satsers enligt denmed, och att, äfven om han ej kan det, han likväl icke blott dertill före är efter lag underkastad något straff. — "Vi säga icke" (fortfar han, och detta torde ej för ofta till behjertande uprepas) "vi säga icke, att de läror äro falska, som våra symboliska böcker förklaradt vara enliga med den heliga Skrift; men vi säga,

”att af allt, hvad i dessa böcker finnes,
 ”ingen ting mer är fritaget från tvifvels-
 ”mål och undersökning, följaktligen ingen
 ”ting mer, som ej får förnekas, om det
 ”kan vederläggas, än endast den satsen, att
 ”Guds ord skall erkännas och antagas för
 ”den endaste norm, domare och rättesnö-
 ”re, efter hvilket allena, såsom en pro-
 ”bersten, alla lärare och lärare böra gran-
 ”skas, värderas och dömas”.

Att den uplösning, granskaren gjort af
 ett problem, som han aldrig företagit sig
 till uplösande, ”icke fallit sig så alldeles
 ”klar och ren”, (sid. 10) är blott i så måtto
 osant, som denna uplösning kan hvarken
 vara klar och ren eller icke klar och ren.
 Att åter granskaren ”hulpit sig fram med
 ”det konstgrepet att sammanblanda flera
 ”frågor”, är väl en uppenbar osanning, men
 icke en så betydlig, att den bör föras på
 listan, och icke så beskaffad, att den kan
 vederläggas genom annat, än läsning af
 sjelfva artikeln, der sammanblandningen
 skulle finnas.

15) Osanning (sid. 11) är det, att
 ”efter granskarrens tanka svårligen andra
 ”än olika begrepp kunna fästas vid ren
 ”evangelisk lära”. Hvad granskaren sagt är,
 att som olika begrepp finnas om en ren
 evangelisk lära; så kunna olika begrep om
 dess förnekande svårligen undvikas. Orden
 (s. 131 i St. C.) äro nemligen följande:
 ”Förnekelse af den rena evangeliska läran
 ”kan deremot svårligen undgå att olika för-
 ”stås, allt efter olika begrepp om hvad en
 ”ren evangelisk lära vill säga, och hvad
 ”som menas med dess förnekande.” Huru
 sannt detta än må vara; så hindrar det
 dock visserligen icke, att alla olika begrep
 om hvad ren evangelisk lära vill säga gan-
 ska lätt kunna undanrödjas — och ingen
 väg dertill är lättare, än den enkla förkla-
 ringen, att en sådan lära är endast och al-

lenast Guds heliga Ord. Denna väg ville
 granskaren just derföre, efter sin förmåga,
 söka att bana.

14) Högst osann och väl förtjent att
 här upptagas är den slutföljden (sid. 11) att
 symboliska böckernas lärosatser förkastas af
 granskaren, emedan han säger, att Tryck-
 frihets-förordningen icke förbjuder oss ve-
 derlägga så mycket vi förmå af dessa läro-
 satser. De ur granskningen intagna ord
 vid frågan om osanningen N:o 12 tjena till
 bevis. Dock icke till bevis för den, hvars
 förnuft går i cirklar på följande sätt: ”Huru
 vidt må symboliska böckernas bruk och
 auctoritet sträcka sig? ty Lutherska evan-
 geliska kyrkans hufvud-kännetecken är, att
 hon i trosläror ingen annan norm antager,
 än Guds uppenbarade heliga Ord. Är åter
 innehållet af de symboliska böckerna enli-
 gigt med Guds Ord; huru är det då möje-
 ligt att vederlägga deras lärosatser, utan
 att vederläggningen skall komma i strid
 med Guds Ord?” Fråga sig först, om sym-
 boliska böckerna hafva auctoritet — förut-
 sätta derpå, att deras innehåll är enligt
 med Guds Ord, — och så bevisa, att de,
 under denna förutsättning, ej kunna veder-
 läggas — det är ju att följa förnuftsläran
 — det är ju att gifva svar på hvad man
 frågat?

15) Falsk, kättersk, förderflig, stridig
 mot symboliska böckerna sjelfva är den sat-
 sen (sid. 12) att ”bestämmelsen af begrep-
 ”pet om ren evangelisk lära, i anseende till
 ”oss, ligger uti Augsburgiska Bekännelsen”
 — så vidt nemligen dermed åsyftas en an-
 nan bestämmelse, än den hänvisning till
 Guds Ord, hvilken är den enda helgade
 dogmen i alla våra protestantiska lärobö-
 ker. Bevisen äro redan anförda. Men här-
 vid erbjuder sig en reflexion.

(Forts. c. a. g.)

UTLÄNDSKA NYHETER.

Spanien. I Saragossa hafva verkligen varit oroligheter af allvarsam natur. Marq. de Lazan vägrade att låta i Gen. Capitains-embetet aflösa sig af den dertill utnämnde General Major Haro, och lät häkta honom, då han kom till Saragossa. Xefe politico där fick många hemliga underrättelser, att fiender till Konungen och constitutionen ämnade natten till d. 15 Maji resa sig och bringa staden i anarki. Oaktadt alla försigtighets-mått, lyckades dem att upvigla folk från tre socknar, hvaribland 300 bönder från landet. De uproriske, till ett antal af 500, voro väpnade med skjutgeväryr och föregäfvu befallning af Erkebiskopen. Deras förhåfvande gick ut på att störta constitutionens sten och de ropade: "Lefve religionen! lefve Konungen! bort med Constitutionen!" Då sände Marq. de Lazan wakt till slottet Alfajeria, där Haro satt fången, och lät ställa honom på fri fot. Genast satte sig denne i spitsen för trupperna, men kunde icke med godo stilla de uproriske, utan måste låta gifva eld, hvarvid 15 å 18 bönder skola hafva stupat. Juntan hade genast sammanträd och utfärdat en proclamation om Krigs-rätts ned-sättande, och det säges, att Haro låtit tillbaka häkta Marq. de Lazan. Kl. 6 om morgonen defilerade trupperna förbi Xefe politico, under glada hurrarop för Konungen och constitutionen. Xefen har hos Konungen inberättat förloppet och 30 factionisters häktande, samt begärt förstärkning; hvarföre två regimenter äro beordrade till Saragossa. De häktade äro till större delen prelater och bland dem, som det säges, sjelfva Erkebiskopen. Att se så höga andeliga män för Krigs-rätt blifver ett alldeles nytt skådespel i Spanien. — Då sista underrättelsen afgick stodo ännu trupperna och de med dem förenta invånare under vapen; och borgare-gardet, hvarvid redan 1500 man låtit inskrifva sig, sattes genast i ordning.

D. 16 Maji beslöt Lorenoini-klubben en ansöknings hos Konungen att afsätta Krigs-Ministern Marq. de las Amarillas, systerson till Castanos, hvilken, som man väl visste, egentligen ledde Ministären. På mindre än en timma funnos 600 underskrifter på ansökningsen, som genast kl. 2 på natten inlemnades till den samlade Minister-conseillen. 80 medlemmar af klubben ville icke åtskilljas, innan de erhållit svar, hvilket blef, att först följande dagen besked kunde erhållas, efter juntans hörande och på Konungens befallning. Följande dagen påstodo några, att klubben skulle en corps förlösa sig till Konungen och fordra Ministrarnes afsättning. Imedlertid hade Marq. de las Amarillas

begärt afsked; men alla de öfriga Ministrarne anhöllo hos Konungen att antingen icke bevilja det eller ock allas deras. H. M. har vägrat båda delarna och beslutit att, till hvad pris som häldst, försvara sin värdighet, samt d. 18 låtit arresteras Hr. Ferrer, jemte två andra klubb-ledamöter, som hotat Ministären med 8000 dolkar. På gatan ropade några på deras frigifvande; folket var ganska oroligt; trupperna fingo befallning att hålla sig inom sina kaserner och ladda skarpt, lifgardet måste sadla och Kongl. garderna skulle hålla sig färdiga vid första trumpett-stöt. (D. 21 gingo courierer genom Irun till Paris och London med denna nyhet.)

Valen i Toledo hafva varit ganska stormiga. (Gazette de France säger, att den revolutionära factionen där segrat öfver monarkiens vännere endast med 74 röster mot 72). -- Provincen Guipuzcoa har valt: till deputerad den rike D. J. R. d'Usurbill, som under Spanska revolutionen var emigrerad; till suppleant D. Mintoguy, Juris Professor i Salamanca.

Abishai skall numera icke yeta, hvart han hör vända sig i Spanien, då det öfver allt nekas honom att qvarstadna. Miscellanea anmärker: De rene kunna väl fly hans smittande andedragt, om de vilja; men att utan åtskillnad neka hvarje boningsställe åt en menniska, som lagarne ej neka det, sådant är att handla lika öfverspändt som syndigt. -- En tidning säger: Stats-Rådet har med alla sina bemödanden icke kunnat hindra Jesuiternas fördrifvande; det är beslutet. -- Juntan i Galicien har förklarar sig öfver Provisoriska Juntans förebräelser för de olagliga afsättningarne (se N:o 45) och lofvat att framdeles noga ställa sig dess befallningar till efterrättelse.

England. Drottningen är ankommen till Villencuve-sur-Yonne, hvarifrån hon expedierat en courier till England, med bref till Hert. af York, Lord Liverpool och Lord Melville. Af Lord L. begär H. M. att få veta, hvad residence är beredt för henne; Lord M. anmodas att skicka en jagt till Calais. D. 29 Maji troddes H. M. böra vara i St. Omer. Oaktadt dessa underrättelser, anser mången ännu, att communicationer från Conseillen skola fördröja ankomsten till England.

Det lån af 7 millioner, som regeringen annonserat sig vilja öppna, var inom ett ögonblick fullteknadt. Endast tio personer anmälde sig att lemnas hela summan. Trängseln var utomordentlig; redan kl. 2 på morgonen voro speculanter samlade, för att få komma in och tekna sig. Cohen & Co (för Rothschild) skref öfver 1½ mill., Barnes & Co nästan lika mycket, Wooley & Co 1 mill.

Easthope D:ä m. fl. Äfven det tillänkta lönet på 5 millioner tros med lätthet erhållas.

D. 30 Maji, vid förgån om sista läsningen af billen angående Civillistan, yltrade sig i öfverhuset Lord Ellenborough öfver det föreslagna afträddandet af de så kallade Droits of Admiralty (Amiralitets-afgifterna eller kronans andel i priser): "Jag önskar, att Konungen måtte vara den populäraste man i sina stater, ty jag är öfvertygad, att en Engelsk Konung icke kan vara lycklig, utan så vida han är populär. Då Amiralitets-afgifterna nu för tiden inbringa så obetydligt, och innan kort skola inbringa intet, så vore uposfringen ringa, då däremot verkan på folkets opinion skulle vara stor. Om ock beloppet vore så betydligt som förr, vore ändock önskeligt, att kronan afsade sig dispositionen deröfver, för att vinna folkets välvilja". — Imedertid gick Civillistan igenom, utan den föreslagna ändringen i afseende på dessa afgifter.

I underhuset var samma dag en varm debatt, i anledning af Hr. Holmes Sumners förut annonserade och nu gjorda motion om ett utskott, för att undersöka åkerbrukarnes nöd. Det låga brödspriset, hvilket manufacturisterna ansågo som vilkor för sin existens, vore ej blott skadligt för landbrukarne, utan och för dem. Med förvåning hade han hört Ricardo påstå, att landbrukaren icke var den hårdast tryckta och icke behöfde lättnad. Falder icke hela kyrkostatens underhållande på jorden? betalar den icke $\frac{3}{5}$ af fattigtaxan, och de allmänna onera, som bestå i Grefskapernas locala taxor och vägarnas underhåll, när man afdrager hvad slagbomarne inbringa? Detta allt skulle de ändock bära, om den lag (spannemålsbilen af år 1815), som är gjord till deras förmån, verkligen skyddade dem; de begära blott att skyddas mot utländingen, med hvilken de enorma taxorna neka dem att utvärda concurrenzen. — Motionen understöddes af flera, såsom Western, Brougham m. fl. Bland dem, som talade emot, voro Robinson, Baring, Lord Millou, Ricardo, Huskisson, Coke (sjelf en bland Englands rikaste åkerbrukare). Baring anmärkte, att Engelska fabriksarbetarne betalar sitt bröd dubbelt dyrare än i andra länder; men landbrukarne äro icke nöjda därmed och vilja, att priset skall stegras ännu högre genom ett strängare införselsförbud. Antingen skall England, om det vill vara ett fabriksland, förse sina arbetare med lifsmedel till måttligt pris, eller ock göra sig helt och hållet till åkerbrukande och exportera säd. — Lord Milton ville, att det föreslagna utskottet skulle i sin undersökning omfatta alla de lidande folkklasserna. Ricardo ville hafva spannmåls-handeln alde-

les fri. Robinson ansåg undersökningen böra sträcka sig endast till methoden att bestämma spannmålspriserna. — Slutligen voterades, och Sumners motion antogs, utan förändringar. Sumner sjelf var förvånad öfver utgången, Sessionen slutades kl. 4 $\frac{1}{2}$ på mårgonen. — Följande dagen d. 31 gjorde Robinson ny motion, i enlighet med sitt tal d. 30; och denna motion antogs med stor plöaralitet.

D. 26 Maji gjorde Marquis Landsdown i Öfverhuset en märkvärdig motion om handelsfriheten. Med mycken skarpsinnighet utvecklade han i ett långt tal, hurusom Engelska handeln skulle vinna på friheten för främlingar att importera alla varor. Bland de öfriga punkter, hvaröfver han utbredd sig, var nordiska trädvarn-handeln. "Det skulle vara nyttigt att afskaffa pålagorna på denna handel. Om skeppsredarne förlorade något litet derpå, så skulle dock nationen i allmänhet vinna. Utskottet borde således undersöka, om det icke vore tjenligt att minska afgifterna på inkommande nordiska trädvaror, med undantag af masten, hvilkas lemnande kunde förbehållas Canada. En kalkyl visar, att vi nu dyrare betala Canadensiska trädvaror än de nordiska, och att årliga skilnaden gör 500,000 Pund, hvaraf London ensam betalar $\frac{1}{2}$." -- Grefve Liverpool öfverensstämde härmed i grundsatserna och "bcklagade, att inskränkningarne någonsin voro gjorda; men nu finnas de, och några äro omöjliga att afskaffa. -- Motionen blef antagen, såsom redan är berättadt, och Utskottet nämndes, bestående af Hert. af Wellington, Grefvarne af Liverpool, Harrowby, Donoughmore och Rosslyn, samt Marq. Landsdown; hvilket antal sedermera blifvit ökad med Grefvarne Hillsborough (Marq. af Downshire), Beauchamp och Winchelsea.

En petition från Londonska borgerskapets äldsta (common council) om parlaments reform är framlagd för underhuset.

Frankrike. Sedan de allmänna debatterna öfver vallags-förslaget äro slutade, har Lainé d. 26 Maji, såsom rapportör, besvarat de af venstra sidan gjorda inkast mot förslaget. Sitt eget verk, den förra vallagen, kom han därvid att underkasta den strängaste granskning, och slöt, under yttringar af ovilja från venstra sidan, med dessa ord: "Skynden att afhjelpa det onda, som redan ontger oss; om det får fortfara, så är det gjordt med den allmänna friheten; man skall ej mer se henne blomstra i skuggan af en älskad tron; hon skall hafva blifvit ett tomt-hjernspöke". Discussionen öfver första artikeln i förslaget begynte och Delessert talade emot, Lurikes Ministern för, Busson emot,

Wendel för (— han blef ofta, under häftigaste buller af vänstra sidan ropad till ordning —), Sa-
pey emot. — D. 27 talte d'Hautefeuille för 1:a
Art. af förslaget och Marq. Lafayette emot. Hans
tal var långt och brinnande; han försvarade den
äkta revolutions-andan, igenom dess alla olika gra-
der. Sigillbevararen besvarade honom i ett ännu
allvarligare och märkvärdigare tal, hvori han starkt
angrep Marquisens offentliga handlinger under lop-
pet af alla revolutionens händelser, och påminde
honom, att han i sin så ofta ärofulla ställning full-
komligt dolde för sig tillvarelsen af det värsta re-
volutions-partiet och ögonskenligen bedrog sig.
Dessa tal väckte den högsta sensation. Constant
försvarade derpå Lafayette och revolutionen. Ut-
rikes Ministern vederlade några af Constants yt-
tranden. Sedan talade Devaux emot, Finarce-Mi-
nistern för, Royer Colard (som dock begärde ett
nytt förslag till förbättring af den nu varande lag-
gen) emot, och Becquey för. D. 29 Maji talade
Dupont de l'Eure emot, Corbières för, Manuel
emot och Puymarin för Artikeln. Öfver honom
och öfver förslaget, för att sluta discussionerna,
talade Foy, Bedoch och Benoist. Att sluta öfver-
enskom man allmänt; men discussionen försattes
imedlertid öfver särskilda amendement.

Stockholm. Hvarje Svensk, som älskar Sven-
ska namnets ära och Svenska talenternas fram-
gång utomlands, skall icke utan interesse läsa föl-
jande utdrag ur ett bref från Turin, om den fram-
gång, hvarmed Fru Casagli, född Wäselius, såsom
sångerska upträdde på därvarande theatern. Sergell
och Byström hafva gifvit Italien begrepp om Sven-
ska snillet i den plastiska konsten; men att en
Svensk röst fins, som kan förtjusa i sjelfva sån-
gens fädernesland, det har Fru C. först visat.
Brefvet innehåller hufvudsakligen följande: Bifalls-
teknen började redan i repetitionerna, men första
aftonen voro handklappningarna utomordentliga
och theatern genljöd af brava! brava! och andra
bifallsrop, som försatte mig för ögonblicket till sjelf-
va Rom. Medelpunkten af publikens entusiasm
inföll i och efter hennes sista aria, som hon verk-
ligen sjunger oförlikneligt; och det hjälpte ej, hon
måste komma ut, för att emottaga nya och lilli-
garé bifalls-betygelser. Då jag nu berättat dig om
första aftonen, vet du ock utgången af femton
derpå följande, då samma Opera (Rossinis Cen-
drillon) gifvits. Applaussementerne hafva varit
sig alltid lika, utom vid Fru Cs egen benefice,

då hon blef två gånger utkallad. Denna opera
ges ännu sju gånger och utan tvifvel med samma
framgång för Fru C. Nästa opera blifver Mo-
zarts D. Giovanni. — Så länge jag varit här har
ingen sångerska gjort så mycken sensation som
Fru C.; och bland de tjugu, som på den tiden
här låtit höra sig, fumos likväl af de dig beka-
ta, en Correa, en Festa, en Pinotti, en Marcolini,
en Bassi m. fl. Också hörer man ofta i publiken:
en sådan sångerska hafva vi icke haft på många
Herrans år; e professori; tutto quel che fa è nu-
cautar finito; det synes, att hon haft en god
skola (hos Hr. Hof-Secreterare Crælius). Så talar
och vår utmärkte sopran, den berömde Testori.
Fru Cs lärare kan vara högmödig att hafva ut-
bildat den första Svenska röst, som upträder på
sjelfva Italiens theatrar och gör furore. Hon
har contract för theatern Valle i Rom på två års-
tider (höst och Carneval), samt anbud ifrån Nea-
pel, Venedig, München (där man önskar få henne
på 9 månader), Genua m. m. Per le sue vir-
tuose fatighe har hon betalning i likhet med de för-
sta sångerskorna, som kallas di primo cartello.

Prenumeration å denna tidning, för
det med nästa månads början ingående half-
år, erlägges på Deléens et Comp. boklåda,
med 5 R: d b:co. Till förekommande af
missförstånd, har Redactionen bordt förklara,
det meningen af dess uti N:o 42 in-
fördä anmälan om Riksdags-nyheter med-
delande icke är att oskiljaktigt förena des-
sa nyheter med de vanliga Tidningsbladen,
utan komma de att inflyta i ett bihang,
hvars vidd ej nu kan förutses; och står
det resp. prenumeranter fritt att vid en
blifvande Riksdag, då ett sådant bihang
kommer att börjas, tillkännagiva, om det-
samma icke åstundas. Det blir då endast
utlemnadt åt de prenumeranter, som ej
sålunda hos prenumerationens emottagare
afsagt sig det. Man utbeder sig endast,
att underrättelserna härom från resp. pre-
numeranter inkomma så tidigt före Riks-
dagen, att uplagan derefter må kunna från
dess början bestämmas.

STOCKHOLMS COURIER

Måndagen den 19 Junii.

Sine ira, studio et metu.

KYRKOLAGFARENHET.

(Forts. från N:o 48).

Författarens arbete är utgifvet i Strengnäs. Han sjelf är okänd. Strengnäs Consistorium har, lika litet som något annat; rätt att vaka öfver skrifter allmängörande — en rättighet, som tillkommer Hofkantzlern allena. Om skriften är kättersk; kan Consistorium icke göra mer än föreställning derom hos Hofkantzlern (såsom en och annan gång skett) och derpå fästes det afseende, som finnes skäligt. Skulle nu Consistorium i Strengnäs försöka att på detta sätt få närvarande skrift åtalad, men detta icke lyckades; då blefve det aldrig för Consistorium möjligt att utröna, huruvida den kätterske författaren ej möjligtvis är en prest och hörer till det presterskap, öfver hvars renlärighet nämnde Consistorium i Tybeckska målet ansett sig böra vaka, ej blott då fråga är om tjänste-utöfning, men äfven när skrifter från trycket utgifvas af nämnde presterskap. Blefve åter skriften åtalad och namnsedeln bruten; då skulle, enligt förra exemplet, i händelse författaren upptäcktes vara prest i Strengnäs Stift, Consistorium skrida till bestraffning, derest Tryckfrihets-domstolen befriade (eller kanske äfven om den fälde till något ansvar, som Consistorium ej funne vara tillräckligt?)

Hvad säger nu denne författare, som tager Strengnäs Consistorii förfarande mot Hr. T. i försvar? Vill han, äfven såsom anonym författare, vara consequent, i fall han är prest, och erkänna sig skyldig att upptäcka sig för sitt Consistorium, för att undergå det straff, hvartill Consistorium kan finna honom skyldig, derest han prövas hafva försökt utsprida villfarande meningar? Och kan han göra sig försäkrad, att hvarje prest, som är anonym författare, skall ålägga sig en sådan samvetspligt? Vill han icke, eller kan han icke detta; huru skall han då undgå att erkänna, det Tryckfrihets-lagarne — *dessa nya lagar, som vi fått* — äro i en oförsonlig strid och misshällighet med de principer, hvar- efter han vill göra Consistorium behörigt att döma öfver presters tryckta arbeten? Huru skall han undgå att se, det en behörighet att *döma efteråt*, då saken redan är af en annan Domstol afgjord, (såsom det i de flesta fall och i alla betydliga fall måste inträffa, emedan den, som ej frivilligt underkastade sig, aldrig utsatte sitt namn) vore en vidunderlig domsrätt, ett jemmerligt medel för Consistorierna, att då och då lura sig till en stump af det inseende öfver presters författareskap, hvilket de i allmänhet måste finna vara dem fråntaget?

Än om vi skulle säga, att då en för-

0281
fattare blifvit frikänd, som aldrig sjelf gifvit sig tillkänna, och hvars namn endast blifvit blottadt genom en namnsedels brytande, bör frikännelsen anses innefatta återställande af sjelfva anonymiteten, så vidt möjligt är? Nu är det väl icke möjligt, att det bekanta kan åter blifva obekant; men ganska möjligt och rättvist är det, att lagen afsäger sig rättigheten att veta, hvad som aldrig bordt upträcka. Den frikände anonyme författaren är således inför lagen ännu anonym. Kan Bihangsförfattaren likafullt tro, att det var i enlighet med lag, som Consistorium tillät sig att känna författaren Tybeck?

16) Osanning, falsk beskyllning är det (sid. 16) att "Aposteln Paulus, efter Herr T:s tanka, talat, i läran om tron, emot Guds ord." Herr T. har yttrat sin tanka härom i examen inför Consistorium, och den är följande: "om Paulus, då han säger, att tron allena utan lagens gerningar gör rättfärdig, med dessa gerningar menar tio Guds bud, hvilket (NB.) jag ej tror; så talar Paulus emot Guds ord." (St. C. sid. 140). Bihangsförf. har således gjort till Herr T:s tanka, hvad Hr. F. sjelf säger sig ej tro. — Att Aposteln Paulus ådragit sig Hr. T:s synnerliga ovilja, enligt hvad Bih. förf. påstår, saknar åtminstone all grund i dem af Hr. T:s skrifter, som granskaren läsit. Men han vågar ej derföre bestämdt påstå, att det är osanning. Han känner icke, hvad tänkesätt Herr T. kan hysa inom sig. Han känner blott, huru otillbörligt det är, att offentligen tillvita honom, hvad som ej kan bevisas.

När Herr T. säger, att "vi (vår tids menniskor) kunna emottaga sanningen ur Ordet i högre mått, än Apostlarne;" så säger Bihangsförf., att Hr. T. påstått sig sjelf förmå emottaga sanningen i detta hö-

gre mått — en orättvisa, som visserligen förtjenar namn af osanning, men dock torde finnas alltför obetydlig att föras på listan.

Ej heller kan det just kallas en ren osanning, men är dock ett himmelskriande felslut, när det, (sid. 16 och 17) heter, att af Hr. T:s lära om bristande inspiration hos Apostlarne följer, det "Hr T. i utbyte mot det Apostoliska Ordet erbjuder oss få hämta en klarare kunskap af sin egen insigt om Ordets rätta och innerliga mening."

17) Deremot måste bland grofva och handgripliga osanningar nämnas Bih. förf.s (sid. 20) tillvitelse mot granskaren, att hafva "med jakande besvarat frågan, om de religionsmeningar, som befinnas uti de Hr. T:s skrifter, i anledning af hvilka examen borde anställas, kunna sammantagne anses vara öfverensstämmande med den rena evangeliska läran". Till svar återopas, hvad som blifvit visadt, i anledning af osanningen N:o 12, att nemligen granskaren just tvertom förklarar sig icke jaka någon ting dylikt.

18) Osanning är det (sid. 25), att granskaren sagdt "begreppet om hvad som förstås med ren evangelisk lära vara obestämdt och icke kunna annat än olika förstås". Obestämdheten och behofvet af bestämning har Bihangsförfattaren alldeles på egen hand tillskapat. Granskaren har aldrig kallat begreppet om den rena evangeliska läran obestämdt. Att han ej heller för någon del sagt, det samma begrepp ej kan annat än olika förstås, är redan förut i besvarande af osanningen N:o 13 ådagalagdt.

19) Osannfärdigheten deraf, (sid. 34 i Bihang) att Herr T. vid förhöret i Consistorium återopat, att honom vore gifven "en högre insigt och kännedom om mening af Guds Ord, än Apostlarne ägde", är redan ådagalagd. Han utgaf sig inga-

lunda för att själf äga denna högre insigt. Han sade blott, att *vi* (på vår tid, i anseende till vår högre kultur) *kunna* emottaga sanningen ur Ordet i högre mått än Apostlarne.

20) Att hafva "missbrukat embetet till "en rättskaffens mans förtryck", säges (i Bihangets sid. 35) vara en beskyllning, som granskaren gjort Consistorium. Detta är ren dikt. Granskaren har aldrig sagt ett ord häraf. Consistorium kunde försöka, att anklaga granskaren efter det af Bih. förf. citerade 3 §. 8 mom. i Tryckfrihets-förordning. Hans osanningar deremot äro redan Tjugu (20) för hvilka han med fog kunde af granskaren tilltalas.

21) Likaså förhåller det sig (sid. 36) med upgiften, att granskaren skulle hafva betraktat Consistorium såsom "förfallet att anses efter lag, som förbjuder att å nyo draga den sak för rätta, hvari dom eller utslag förr är, som vunnit laga kraft. Granskaren har så mycket mindre omtalt eller ens åsyftat något ansvar för Consistorium, som han ingalunda förtigit, att Consistorii åtgärder blifvit af Kongl. Maj:ts Högsta Domstol gillade och fastställde. Han nyttjar här tillfället att förklara, det han aldrig skulle funnit saken nog allmänt vigtig, för att i ett tidningsblad behandlas, om den icke inneburit annat, än misstag af ett Consistorium. Den makt åter, vid hvilken nationens anspråk på rättelse i misstagen ytterst hvilat, är det, som förtjenar allmän upmärksamhet på sina steg. — De af Bihangsförf. citerade och förfalskade ord, som granskaren till sitt försvar åberopar, finnas på 57 sid. i St. C.

22) En obegripligt ändamålslös osanning är det, som förekommer hos Bihangsförfattaren på 38 sidan och derefter några gånger uprepas, att Granskaren skulle hafva påstått, att i Tybeckska rättegången

"förmämligast blifvit tvistadt om troslärorna, "men föga om meningarna". Man ser den oskyldiga afsigten, att beträda sin motståndare med en orimlighet; och man skulle icke tro, att till uptäckande af bedrägeriet fordras ingen ting mer, än att erinra sig, hvad man läsit på nästföregående 57:de sidan, der granskarnes ord äro riktigt uptagne, så lydande: "Blott det anmärka vi, "att här (inför verldsliga Domstolen) är förmämligast tvistadt öfver sjelfva troslärorna, "och föga öfver den egentliga frågan, om "författarens meningar, sanna eller falska, "vore straffbara".

25) Slutligen är det en osanning, mot hvilken granskaren ej kan undgå att protestera, att (sid. 58) han skulle anse dem för "illiberala och hatare af ljuset", hvilka tänka olika med honom och våga se föremålen från flera än en sida. Något sådant har icke blifvit sagdt; och det vore en stor orimlighet att så tänka, när man vill försvara tankefrihetens sak.

Ett arbete, som består af 58 octafsidor, och innehåller så många osanningar, bland hvilka största delen består af orättvisa beskyllningar mot den författare och det arbete, man företagit sig att vederlägga, torde väl icke förtjena att vidare besvaras; och vi hafva kan hända redan trötat våra läsare genom ett alltför omständligt uptagande och till rätta visande af så grofva förgripelser mot sanning och rättvisa, att de sjelfmant uptäcka sig för hvar och en, som gör sig mödan att sammanhålla de stridandes meningar och upgifter. Men vi tro oss här icke böra mäta interessen af arbetet efter den vanliga måttstocken, sjelfva arbetets förtjenst. Man gör sig namnkunnig genom flera slags gerningar. Man gör ofta sin skrift begärlig genom annat än stora författaregåfvor. Amnet ger läsare; och när ett ämne af vigt gör upseende,

kan all ting blifva viktigt, som rörer detta ämne. Det är därför endast för sakens intresse, hvars oändliga storhet lærer få vara utom all fråga, som vi våga utbedja oss våra läsares tålmod vid behandlingen äfven af det medelmåttigaste, som framkommit eller kan framkomma med anspråk att bortblanda sanningen i denna fråga om Tybeckska rättegången, deri lagarnes och sanningens sak måste otröttligen försvaras, vid äfventyr att se ett efterdöme ytterligare följas, som leder till ingen ting mindre än störtande af all religionsfrihet och af all den frihet, som på denna ytterst beror.

Vi hafva således ännu några ord att tillägga, i anledning af den anmälda skriften.

Bihangsförfattaren beskyllar sin granskare för att sammanblanda frågorna. Det skulle så mycket mer förtryta honom, om detta vore sannt, som en dylik sammanblandning är just det medel, hvarigenom så många tillvitelser emot honom sjelf i ämnet blifvit tillskapade. När man påstår, att han förfäktat Hr. Tybecks lärosatser; förblandar man först och främst frågan om dessa satsers rättighet med frågan om deras obrottslighet; och vidare frågan om denna obrottslighet samt den deraf beroende lagligheten af Tryckfrihets-nämndens utlåtande öfver skrifterna, med frågan om helgden och verkan af detta utlåtande, eller huravida Herr T:s ansvarighet för dessa skrifter kunde å nyo komma under pröfning. Och när man tillvitar granskaren, att han tagit parti af Herr T:s förfarande såsom prest; glömer man helt och hållet skillnaden imellan frågan om en prests renlärighet, och frågan om behörig Domstol att öfver denna renlighet döma.

Alla dessa frågor höra till två klasser, efter deras ojemförligt olika vikt. Om Herr T. i sina läror har rätt eller orätt; om, i

senare händelsen, hans misstag äro brottsliga eller icke, och om han, genom bristande renlärighet, är såsom prest straffbar eller icke; dessa tre frågor må afgöras, huru som helst; så blir deras afgörande ett simpelt omdöme, sannt eller falskt, öfver de skrifter, de tänkesätt, de handlingar, som nu voro under pröfning, och hindrar ingalunda, att, vid ett annat tillfälle, lika beskaffade skrifter, tänkesätt och handlingar kunna, efter andra åsigter, annorlunda bedömas. Om åter ett sådant förtarande gillas, hvarigenom Herr T., med eller utan skäl frikänd, men likväl frikänd af laga Domstol och i laglig ordning, får i en annan egenskap å nyo för samma handling lagföras; och om, i sådant fall, det äfven gillas, att ett Domkapitel må pröfva frågor om villfarelser i religionen samt följaktligen tillämpa alla derå stadgade straff; då upkomma härigenom reglor, hvilka vid lika beskaffade fall, med lika skäl som nu, bära följas, och hvilkas efterföljd aldrig kan sägas bero af olika begrepp i sjelfva de ämnen, som förekomma. Dessa två sista frågor äro därför de allmänt viktiga, hvilkas undersökande bordt vara den allmänna granskningens egentliga föremål. Vid dessa är det också, som granskaren hufvudsakligen fäst sig. Men just dessa är det, som Bihangsförfattaren minst vidrört; och hvad han derom sagt, är för mycket osammanhängande, för att till vederläggning kunna ens upfattas. Ej heller skall någon deraf möjligen förvillas, sedan han afdragit alla de osanningar, som här öfvan äro anmärkte, och jemfört det öfriga med granskarrens bräcklade yttranden, fattade i ett någorlunda ostympadt sammanhang. Det är således icke i dessa frågor, som vi för närvarande finna nödigt att med någon ytterligare vidlyftighet pröfva våra läsares tålmod. Och vi afstå desto heldre der-

ifrån, som vi snart torde sättas i nödvändighet att i detta ämne möta ännu en motståndare.

Deremot kunna vi vid detta tillfälle icke undgå att yttra några ord i frågan (icke om renlärigheten, men) om obrottsligheten af Hr. Tybecks åtalade skrifter. Bihangs-författaren har väl aldrig rent framställt denna fråga, utan i det närmaste nöjt sig att argumentera om Hr. T:s irrlärighet och deraf följande oskicklighet att vara prest. Men han har imedlertid icke dolt sin mening, att Hr. T. verkligen förnekat Guds Ord; och med denna mening kan icke förenas, att Hr. T. skulle inför Tryckfrihetslagen varit ostrafflig, hvilket dock Bihangs-författaren, långt ifrån att bestrida, synes fast mer uttryckligen medgifva. (sid. 44). Granskaren åter har sagt, att Herr T:s domare i tryckfrihetsmålet haft rätt, då de funnit honom ostrafflig, emedan han i de åtalade skrifterna icke förnekat den rena evangeliska läran, d. v. s. Guds Ord, utan endast tvistat med theologerna om rätta förståndet deraf. Och detta yttrande bör vara sannt, om Herr T. i granskarens ögon skall vara ostrafflig efter Tryckfrihetslagen.

Man förekastar Herr T., att han icke erkänner Apostlarnes auctoritet, utan fast mera tror dem hafva varit, i anseende till sin tid och sin bildningsgrad, oförmögne att i all dess renhet fatta den höga himmelska lära, som deras Mästare för dem predikat; att han ej medgifver dem hafva under omedelbar gudomlig ingifvelse författat en del af de skrifter, de efterlemnade, nemligen deras bref, och således ej heller erkänner dessa skrifter oselbarhet; samt att han påstår, det christna läran kan af vår tids människor fattas fullkomligare och i större klarhet, än som för Apostlarna var möjlig. Dessa meningar har Hr. T. verkligen yttrat — och frågan är; om deri ligger förnekelse af

Guds Ord. — Apostlarnes bref, dem Hr. T. sålunda förkastar, äro ju, säger man, en del af Guds Ord, hvilket, enligt symboliska böckerna, består af de profetiska och apostoliska skrifterna. — Se här vårt svar.

(Forts. c. a. g.)

I anledningen af Anmärkaren N:o 42, 45, och 47 angående skriften: *Är det möjligt?*

Den förlåtelse, vi erbudit, blickar icke en oförsonlig motståndare. Den torde då i stället kunna hos allmänheten komma oss till godo; och sådant är för oss nu af nöden, då vi sjelfva måste bedja allmänheten om förlåtelse.

Vi hafva mycket felat, då vi befattade oss med anmälan af en lumpen brochure, mot hvars tillvitelser det visserligen var öfverflödigt att försvara sig. Vårt fel är så mycket större, som vi, af verkligt förhastande och ögonblickets infall, öfverträdde den regel, vi föreskrifvit oss, att aldrig inlåta oss i offentlig strid om personliga oförrätter. För sanningen i allmänt viktiga ämnen är det, som vi böra strida — ingen annan tvist är värd allmän upmärksamhet.

Vågade vi ursäkta oss med efterdömens förförelser; så skulle vi hafva mycket att säga till vår ursäkt. Men vi känna alltför väl, att vi dermed skulle göra blott en anklagelse mot så många af våra föregångare. Vi välja då heldre att med sann ånger lofva bättring. Vi lofva att en annan gång bättre se oss för, innan vi svara på en utmaning i vissa slags ströskrifter; att med mera lugn öfverlemnade åt allmänhetens opåkallade urskillning de motsägelser och tillmälen, hvilkas grundlöshet ej är svår att inse; att med yttersta sorgfällighet undvika all strid, som handlar om ingen ting annat, än en större eller min-

dre skicklighet hos oss såsom författare, och att öfver hufvud aldrig oftare nyttja publiciteten till vårt försvar, än då detta gäller ett intresse för den sak, vi behandla.

Det måste gifvas andra utvägar att freda sig mot personlig oförrätt, när den antager en sådan egenskap, att försvaret blir nödvändigt, det vill säga, när personens goda namn och medborgliga värde angripas. Men dittills är ingen fara å färde — allt annat må gerna lemnas smädaren till pris, så vidt han förmår att plundra det. Tiden skall i allt sådant göra hvar och en rätt.

Den författare, som i Anmärkaren fått plats för sitt anfall emot oss, må således fortfara, om han finner godt, så länge han icke befattar sig med saker, utan blott med personligheter och ordrytteri, och hans ofog stannar utom Kämnarsrättens territorium. Faller det en gång derinom; då skola vi veta att skaffa oss uprättelse, i fall den behöfves. Men att genom anfall eller försvar mot honom göra oss medbrottliga i förökandet af den massa af personliga ilskans ovärdiga foster, hvarmed vår allmänhet olyckligtvis blifvit så van att se sig öfverhopas, dertill hoppas vi att han ej skall kunna förleda oss. Vi äro den fria yttranderätten alltför upriktigt tillgifna, för att vilja bidraga till dess förnedrande.

UTLÄNDSKA NYHETER.

Spanien. Frukten för oroligheter i hufvudstaden har uphört; regeringen synes med lugn och fast vilja försvara sin värdighet, och man hoppas, att Cortes skola sätta en gräns för de lå demagoger, som simnas. Ferrer skall ställas för rätta, och detta regeringens steg berömmes allmänt. Några oroliga Lorenciner ville väl befria sina läktade medbröder; men trupperna, som voro färdiga att skjuta skarpt, ingåfvo dem respect. Imedlertid fortfarande den häftiga tonen inom klubben. D. 18 Maji

upläste Medborgaren Morentin två föreställningar mot Krigsministern, den ena till Konungen, den andra till Juntan; och de blefvo samma afton ingifna af fyra medlemmar. Medborgaren Ogerto upmanade sällskapet att vara enigt och vaksamt på frihetens fiender, på det Spanien ej åter inåtte falla i slaveri. St. Sebastians-klubben upförer sig med vida mer klokhet och moderation, och som motståndare mot de öfverspända Lorencinerna. — För ett ännu häftigare memorial än det förra, hafva flera Lorenciner blifvit arresterade. Ferrers och hans två kamraters (Conders och Garros) process företages med största skyndsamhet och imedlertid får ingen tala med dem. Regeringen skall äfven hafva låtit häkta 7 Lorenciner (eller, som tidningen Miscellanea kallar dem, Ultra Liberales) för lasteligt tal om Konungens helgade person. Deputationer af alla garnisons-corpser öfverlemnade d. 19 om aftonen till Konungen försäkran om deras orubbliga trohet. Bland Ministrarna har D. Garcia Herrerros kraftigast förklarar sig mot Lorencinernas förhafvanden; han har, hela sin lefnad igenom, varit utmärkt som en vän affriheten, och i sex år förvisad till Afrika. — D. 16 om aftonen fick andra Gardesregimentets Öfverste två dolkstyng på gatan; sären äro dock icke farliga.

I Saragossa är lugnt, sedan Regimentet Asturias där inryckt d. 15 Maji. Erkebiskopen är befriad ur fängelse, men hans palats är omgifvet med trupper; hans embetsförrättningar tillätos honom icke en gång, och palatsets dörrar åt Ebrosidan äro igenmurade. Många andra höga prester äro arresterade. Exaltationen hos medlemmarna i den tillsatta krigsrätten, som för öfrigt är constitutionsvidrig, ger anledning att frukta bedröfliga följder. — För denna sammangaddnings skull hafva tre embetsmän rymt och en dränkt sig. Marq. de Lazan har afrest till Madrid, för att göra räkenskap för sin förvaltning.

Provincen Madrid har valt sina 3 deputerade. De äro D. Queypo, f. d. deputerad, sedermera landsflyktig i London, nu vistande i Paris; D. Vargas y Ponce, namnkunnig sjöman och författare; Gasco, rik egendomsherre. Suppleant är D. Zorranguin, utmärkt militär. De hafva redan blifvit presenterade för Konungen, som sade: jag väntar med otålighet det goda, som så utmärkta män komma att uträtta. Småleende tillade H. M.: jag beklagar, att så många, under förevändning att befästa friheten, angripa ordning och regering. — I Valladolid voro 6 prester bland de 10 utsedda valmännen; i Valencia blott 3 bland 20. I de flesta provinser är förhållandet 2 prester mot 7 Lekmän.

Alla verkliga prester skola öfver hafvad vara i hög grad tillgifna den nya ordningen. Med munkarna förhåller sig väl tvärtom; men de färre hafva vida mer inflytande på folket. Afgjort synes, att ett visst antal kloster kommer att indragas; åtminstone ett förslag om ett sådant steg förelägges Cortes. Vid valen i Navarra fick Mina ingen röst. Bland de tre deputerade är deremot den gamla Vice-Konungen Ezpeletas son, som icke räknas till de minst liberala.

Många nunnor begära att befrias från klosterlöftet, hvartill deras ungdom blifvit förledd. Genom Circulair af Krigsministern är förordnad, att, enligt Cortes's decret af d. 26 Febr. 1814, alla flickor, som utstyrs af allmänna välgörehetsanstalter, skola tillhållas att häldst gifta sig med bleserade krigsmän.

Marq. Almenara, som ej får komma till Madrid, har funnit rådligt att återvända till Frankrike. — Det berättas, att Pater Santander, f. d. Erkebiskop i Saragossa och nu återkommen bland de öfriga Josephinos, blifvit mördad nära staden Santander.

England. Moderata oppositionister påstå, att om bemödandena för handelsfriheten också icke uträtta något betydligt, skola de dock hämma fortskridandet på den hittills vanliga vägen med förbud och dylikt. Med nöje hade man hört Greve Liverpools träffande uttryck, att nationens handel och konstflit hade nått sin ovanliga höjd, icke till följe af prohibitif-systemet, utan oaktadt detsamma.

Cork och hela södra Irland är i den högsta förlägenhet, i anseende till två stora handelsbolagsfall i nämnde stad.

Då Sumners motion d. 30 Maji gått igenom, till hans egen och andras stora förvåning, yttrade Lord Castlereagh, att om han kunnat ana en sådan utgång, skulle saken hafva tagit en helt annan vändning, genom flera medlemmars närvaro. Detta skedde ock, som redan är berättadt, aftenen därpå, genom antagande af Robinsons motion, hvarigenom Sumners så godt som gjordes till intet. Brougham fattade i tillfället och höll för Ministrarne en skarp föreläsning om sättet att skaffa sig pluralitet och bilda utskott.

Brougham har d. 2 dennes rest öfver till Frankrike, för att, som det tros, beledsaga Drottningen till England. — Det berättas, att en adelsman af hög rang (troligen den unga Hertigen af Dorset), som fått anbud af det lediga blåa bandet (Strumpebands-orden), afslagit detsamma, "emedan han icke genom gjorda tjänster åt staten, kunde rättfärdiga

det företrädet, att hafva erhållit ett så utmärkt tecken af sin Konungs personliga gunst". Ett sällsynt och märkvärdigt drag!

Frankrike. Det är märkeligt, att den strängaste undersökning icke kunnat ge anledning till någon enda medbrottlig i Louvels brott. Procureur General, M. Bellart, en ifrig Royalist, men hederlig karl, låter väl i sitt påstående falla några ord om "moralisk medbrottlighet", men måste tillstå, att äfven skuggan af bestämda facta, som skulle kunna berättiga till en sådan slutsats, fela. Öfver tusende vittnen äro hörda, och enligt alla synes Louvel som en nykter arbetsam, sparsam, oomgängsam och tankfull menniska. Han har bekänt, att han redan vid Hertigens förmålning ämnat utföra sin föresats; men då hade han studsat vid de allmänna fröjde-betygelserna. "Kan denna människan," så hade det fallit honom in, "vara en fiende till sitt fädernesland? Skulle det vara möjligt, att du bedrager dig?" Vid ett förhör hade man förhållit honom den afsky, som hans brott skulle fästa vid hans namn. Lagn svarade han: "Brutus omtalas icke som en mördare; historien skall döma mig." För öfrigt är han en inskränkt menniska, som i ingen annan punkt står öfver sitt ständs tankesfer. — Redan preliminardebatterna i hans rättegång hafva varit varma och ett fält för parti-andan. Bellart hade i sitt påstående bland annat kallat krigarne vid Waterloo: Attilas soldater, och sagt: endast slafvar hade kunnat tjena tyrannen. På Marq. Barbé-Marbois motion, understödd af Marsk. Suchet och alla närvarande Generaler, måste dessa uttryck strykas ut. — Ett bland vittnena, Mairen i Passy, hade uplyst, att han förliden höst blifvit anmodad att i sitt protocoll intaga det yttrande af en döende, som blifvit mördad i Boulogner skogen: "att två karlar velat draga in honom i ett band, som sammansvurit sig till Prinsarnes mördande, och att de, vid hans vägran, gifvit honom de dödliga såren; vidare ville han ej säga, af fruktan att angripa ganska ansedda personer." En ledamot i Pairskammaren frågade, hvareföre Hrr. Bastard de l'Estang och Bellart glömt denna omständighet. En af Commissions-ledamöterna, Séguier, bad den frågande att följande dagen komma till sig, då han ur aeterna och annars skulle få alla nödiga uplysningar. Pairen: "Jag kan blott från min bänk här fråga, och endast vänta svar af Er på samma sätt". Följande dagen upstod häröfver en debatt, hvarunder uplystes, att afsigten verkligen varit att förleda Mairen, och bevisen derpå voro så tydliga, att endast elva Paires satte sig mot det förslag att

låta ställa för rätta dem, hvilka försökt bedrägeriet. Denna historia föres på Decazes's räkning.

Madier de Montjau har i en ny petition framdragit ytterligare bevis på en osynlig regering, och att den synliga fruktar henne.

Debatterna om Vallagens särskilda Artiklar i dep. Kammaren med stor hella och buller. Chauvelin, som en månad varit sjuk, låter dagligen bära sig up i Kammaren, för att rösta mot förslaget. D. 31 Maji beledsagades han hem af flera hundra de människor, under rop af: lefve Chauvelin och Chartau! Camille Jourdan föreslog d. 31 Maji ett amendement, att Arrondissemens-collegierna skulle omedelbart välja deputerade. Delaunay de l'Orne hade föreslagit ett annat, att nämligen Arrondissementerna skulle presentera Candidater. Öfver företrädet mellan dessa förslag röstades, och tillföll det första, med 128 röster mot 127. Sedan taltes däröfver i två dagar, och Jourdans amendement förkastades med 133 röster mot 123. — De Liberala hata att mangrannt lämna Kammaren, om vallags-förslaget antages; och de verkställa troligen sin hotelse. — Konungen skall hafva sagt: Decazes kan vara säker att aldrig blifva Minister, aldraminst om vallagen förkastas.

National-subscibenterne: Bidault, Comte, Dunoyer, Bert, Egracieux, Voidet, Gobert, Foulon, Gossuin, Odillon-Barot, Gévaudan, Merilhou, Etienne och Grefve Pajol; (uteblifne) blefvo d. 30 Maji af Assise-rätten dömda hvardera till fem års fängelse. De nio förstnämnde, såsom tidningsutgifvare, pligta 12,000 Fr. hvardera; de öfrige 6,000. De nio måsta dessutom införa domen i sina blad.

Uppgift ifrån Stockholms Stads Järn- och Metall-Våg Ult:o Maji 1820.

	Stång-jern,	Manu-factur,	Kop-par,	Mes-sing.	Bly, Alun, Vic-triol, m. m.		Stång-jern,	Manu-factur,	Kop-par,	Mes-sing.	Bly, Alun, Vic-triol, m. m.
	Sk.pd.	Sk.pd.	Sk.pd.	Sk.pd.	Sk.pd.		Sk.pd.	Sk.pd.	Sk.d.	Sk.d.	Sk.pd.
Behållningen i-från år 1819	79,571.	56,566.	857	352	1,046.	Utvägt och ut-clareradt till In- och Utri-kes orter, sedan årets bör-jan - - -	29,589.	6,260.	2,138.	155.	1,154.
Ankommit se-dan årets bör-jan - - -	50,805.	4,096.	1,833.	126	906	Behållningen, Ult:o Maji -	80,587.	34,452.	552.	305.	818.
	110,176.	40,662.	2,590.	478	1,952.		110,176.	40,662.	2,690.	458.	1,952.

Ifrån ultimo Maji till och med den 17 Junii är dels utclareradt dels under lastning liggande

circa 33,000 Skeppund, af alla sorter. Närmare uppgift skall meddelas.

STOCKHOLMS COURIER

Thorsdagen den 22 Junii.

Sine ira, studio et metu.

KYRKOLAGFARENHET.

(Forts. och slut från N:o 49).

Hvem som erkänner, att det finnes en gudomlig uppenbarelse i våra heliga skrifter, den, säga vi, förnekar icke Guds Ord. Han kan missförstå det, hämta derur de vidunderligaste läror; men han har icke brutit emot den lag, som endast förbjuder honom att förneka. Frågar man, hvarföre lagen inskränkt sig till detta förbud, då dess afsigt måste vara att förebygga irriga och förderliga lärors utspridande, och de heliga skrifternas förtydande mången gång tyckes kunna i detta afseende lika mycket skada, som deras rena förnekande; så svara vi, att om vi än icke skulle begripa lagens afsigter och grunder, äro vi ej dess mindre skyldige att lyda honom; men att grunden för dess stadgande i förevarande fall icke synes vara särdeles svår att fatta. All vrång och falsk lära är lätt vederlagd, förvillar icke mången, så länge helgden af en lärobok, en grundtext, är obetvillad, efter hvilken lärans duglighet eller förkastlighet måste prövas och dömas. Förvillelser från denna norm äro i Gudaläran detsamma, som förvillelser från förnuftets lagar äro i vetenskaperna. Straff för de ena är lika olämpligt, som straff för de andra. Den ringaste grad af uplysning hos folket är tillräcklig att sätta det i stånd att ur sjelfva bibeln

hämta grunden för sin bekännelse. Ännu enklare och lättare att bibringa folket är det begreppet, att ingen religionslära bör tros på annan grund, än att den instämmer med Guds Ord, och att man således, för hvarje nyhet, som skrives, läses, eller predikas under namn af christendom, ej äger annan utväg och ej behöfver mer, än att öppna de heliga skrifterna och efterse, huruvida den der igenfinnes, eller icke. Att ingen våda kan härmed vara förknippad, bevisas bast deraf, att svenska folket, vid emottagandet af nya läroböcker, i våra dagar, aldrig kommit på den tankan, att någon ny lära skulle dermed införas. Folket var således redan uplyst nog att veta, det dess salighetslära ej ligger i läroböcker, författade af menniskor, utan i det Guds Ord, som förblifver oförändradt. Det är derföre, som svenske lagstiftare med trygghet kunna lemna religions-forskningarne och bibelförklaringen alldeles fria och nöja sig att mot hädelse och förnekelse skydda den heliga källan till sanningen, som innehåller botemedlet mot alla villomeningar.

Men om blott hädandet och förnekandet af en gudomlig läras tillvarelse i Ordet är hvad som förbjudes i Tryckfrihetslagen; om friheten, att granska och förklara uttryck och meningar i detta gudomliga Ord skall vara fullkomlig; så måste äfven den rättigheten vara öpen, att efter det gudomliga

Ordets eget innehåll pröfva, hvilka skrifter som kunna i detsamma innefattas, eller icke. Denna rättighet lærer ej heller någonsin hafva blifvit fränkänd granskarne af det heliga Ordets urskrifter och af deras historia. Man ser ännu i våra dagar af oförvitliga filologer frågor upptagas och discuteras, om äktheten af det och det evangelium, den och den Apostelns sändebref till någon af de äldsta församlingarna. Då nu dessa frågor fritt få undersökas; hvad är väl afsigten annat, än att undersökningarnes resultat må lika fritt få framläggas? Det är således tydligt, att om en eller annan skrift, som nu anses höra till de heliga böckerna, bevisas icke rätteligen vara deribland räknad, densamma måste från deras antal uteslutas — och sådant utan någon minskning i deras helgd och värde, som kvarblifva.

Lika tydligt torde det vara, att den första och säkraste grund, hvarest ett dylikt utdömande af någon viss bok ur bibeln kan anses äga rum, måste vara sjelfva bokens innehåll, jemfördt med hela det system, som det heliga Ordet innefattar. De inre kännetecknen gälla allmänt såsom den osvikligaste grunden för all öfvertygelse om Ordets gudomlighet. Allt vore osäkert, om detta yttersta stödet kunde falla. Om man nu af ingen annan orsak vägrar erkänna någon af Skriftens böcker, såsom ett verk af gudomlig ingifvelse, än att i denna bok finnes ett eller annat, som ej låter förena sig med lärorna i alla de öfriga böckerna, och med sjelfva grundlärorna, det vill säga, om man endast derföre ej erkänner boken, att den icke låter förena sig med hvad som är och måste vara Guds Ord; kan det väl då sägas, att man genom detta vägrade erkännande förnekar Guds Ord? Om det är lösligt att söka urskilja, hvad som må bära detta helgade namn eller icke; huru kan

det då blifva brott, att för Guds Ords skull utesluta derifrån, hvad man icke finner öfverensstämmande med den anda, som vittnar om det helas gudomliga ursprung?

Vi påminna ännu en gång, att det ej i något fall tillhör oss att undersöka, likasom det ej heller tillhört Hr. T:s Domare i tryckfrihetsmålet att undersöka, huruvida han i sina läror haft rätt eller orätt, utan endast, huruvida han ägt rätt att framställa dem, de må vara sanna eller falska. Oss angår det således icke, om han bevisat eller icke bevisat, att Apostlarnes bref äro tillkomna utan gudomlig inspiration och följaktligen ej kunna anses för en del af Guds Ord. Den frågan endast hörer hit, om han genom försöket till en sådan bevisning, lyckadt eller misslyckadt, gjordt sig straffbar såsom förnekare af Guds Ord. Och detta, endast detta är det, som vi ej kunna medgifva. Vi påstå tvertom: att hvarje kristen äger rätt att fråga sig, och inför hela christna allmänheten fråga sig, om Christi lärjungar och sändebud till verlden verkligen rätt förstått de läror, Han för dem och verlden sjelf predikat; att man äger fråga sig detta vid läsningen af de bref, som dessa sändebud till sina åhörare kringskickade; att svaret på denna fråga måste sökas i betraktandet af de läror, som flutit från den Gudomliga Mästarens egna läppar; att om verkligen oförenliga stridigheter finnas mellan dessa läror och dem, som Apostlarna predikat, de förra, men icke de senare, måste äga företrädet; att som den gudomliga inspirationen ej kan motsäga sig denna inspiration, i sådant fall, måste frånännas, icke Mästarens egna ord, utan Apostlarnes; att denna utväg, (under nämnde villkor och förutsättningar) är den enda, för att icke komma till förnekande af det gudomliga i hela uppenbarelsen, och att den

således, på långt när, icke innefattar något förnekande af Guds Ord.

Skulle då den satsen vara förgriflig, att Apostlarne ej kände Frälsaren, såsom han bör kännas, och den Helige Ande ej kunde omedelbarligen lära dem det? — eller den, att vi kunna emottaga sanningen ur Ordet i högre mått än Apostlarne, som omöjligen kunde upå vår förståndsodling? — Dessa frågor torde vara föga nödigt att besvara. Att tvista om den gudomliga ingifvelsen i Apostlarnes skrifter är ej tryckfrihetsbrott. Att om deras personliga förmögenheter eller måttet af deras bildning göra sig de begrepp, man behagar, det är någon ting, som med de i Tryckfrihets-förordningen förbudna företag ej synes hafva någon gemenskap. Christendomens höga värde och sanna gudomlighet torde för öfrigt bestå deri, att den är själfva källan till den högsta bildning, dess vishet så ädel och rik, att den följer människan genom alla bildnings-grader, och uptäcker sig för henne allt mera, ju längre i ljus och förädling människan hunnit. Det är således, efter vårt begrepp, ej allenast icke brottsligt att säga, utan fast heldre alldeles santt (vi skilja alltid noga dessa begge saker) att vi på vår tid kunna, och böra kunna, emottaga sanningen ur det gudomliga Ordet i högre mått än Apostlarne kunde på sin tid och med den förstånds-odling, som för dem var möjlig. — Man förekastrade oss icke, att detta strider mot begreppet om den inspiration, som vi ej velat bestrida Apostlarne. Huru den gudomliga inspirationen verkar hos människan, torde vara ett ämne öfver vår forskning. Imedlertid finnes ingen ting, som förbinder oss att tro, det en inspirerad behöfver själf fatta de sanningar, som honom anbefalles att framsäga eller upskrifva. Än mindre är det nödigt eller på något

sätt af de inspirerades historia bekräftadt, att något högre mått af qvarblifvande kunskap dem tilldelas. Man kan då föreställa sig och utan brott mot yttranderätten påstå, att om än Jesu Apostlar någon gång varit inspirerade, de dock icke derföre varit nog odlade och uplyste, att kunna så förstå sin Mästares gudomliga läror, som de nu kunna förstås af vår tids mest bildade tänkare, än mindre så, som de framdeles komma att af ett ännu mera uplyst släkte förstås.

Bihangsförfattaren har väl icke bestämdt nekat detta. Han har endast låtit förstå, att han icke älskar eller tror på "en slags föregifven uppnådd högre insigt i Ordets mening, än Apostlarne på sin tid möjligen kunde emottaga" (sid. 12). Men deremot är han oböjlig i den punkten, att en annan lära omöjligen kan vara sann och enlig med Guds Ord, än den, som finnes i Lutherska Kyrkans bekännelse-böcker. Vi hafva redan anmärkt hans slutkonst på 11:te sidan, när han frågar, huru vidt dessa böckers bruk och auctoritet må sträcka sig, och kommer till det svaret, att om deras innehåll är enligt med Guds Ord, deras lärosatser då ej kunna vederläggas, utan att vederläggningen skall komma i strid med Guds Ord. Lika grundligt fortfar han på samma och följande sida, att ehuru bibeln är *den boken, hvarutur alla secter hämta*, följer dock ej deraf, att "hvar och en af dem, som, under mer eller mindre inblandning af bigrunder, alltid åberopa sig på Guds Ord, såsom det hufvudfäste, hvarpå dess meningar ytterst hvila, kan anses vara af den rena evangeliska läran." Det undfaller honom alldeles, att detta argument just är hans motståndares och gäller lika mot alla möjliga sekter och alla tros-läror, som af människor äro upgjorde efter Guds Ord, och att just häraf med ovedersäglig

visshet följer, att Guds Ord allena är ofelbart, men ingen menniskolära kan vara det.

Häraf följer också, att granskaren icke tror sig hafva behöft någon påminnelse derom, att han hyarken är "ofelbar i sina ytt-randen eller berättigad att vara Öfverdomare," såsom Bih. förf. uttrycker sig, sid. 13. Mot *ofelbarheten* är det just, som han kämpar, då han mot mennisko-myndighet söker försvara Dens lära, som var mild och ödmjuk af hjertat och sade, att ingen är god utan Gud allena. För *Öfverdomare* åter erkänner granskaren ingen annan än förnuftet, när han icke pläderar inför borgeliga domstolar, utan inför den uplysta allmänheten, som granskar allt, hvad som är eller kan blifva föremål för mensklig kunskap, och förbehållit sig genom sin högsta lagstiftning, att deri aldrig underkasta sig annan myndighet än förnuftets.

Att man kan erkänna och tro allt hvad Guds Ord innehåller, och likväl neka, att det är Guds Ord, tyckes Bihangsförfattaren vara platt omöjligt. Granskaren bör förfäktat sin mening, icke sitt uttryck. Man kan icke erkänna de ställen i Guds Ord, som innebära, att Gud talat, hvad der finnes, och likväl neka, att Ordet är af Gud. Men alla Ordets läror kan man tro och erkänna såsom visa och sanna, utan att medgifva deras dikterande af Gud sjelf. Det är naturligtvis endast detta, som granskaren på detta ställe menat med *allt*, *hvad Guds Ord innehåller*.

När åter granskaren påstår, att man ivertom kan erkänna och tro, att bibeln är en verklig gudomlig uppenbarelse, utan att medgifva, det dess läror, rätt förstådda, äro sådana, som andra dess bekännare fatta och försvara dem; så syftar Bihangsförfattaren, att detta, ehuru factiskt sant, ingen ting bevisar i hufvudsaken. Men han glömer alldeles, hvad hufvudsaken är;

ty just det är hufvudsaken, som skulle bevisas, att man icke nekar Guds Ord derföre; att man vägrar förstå det så, som andra vilja hafva det förstådt. Och som detta just ligger i de ord, vi nu anförde, och hvilkas *factiska sanning* (detta lärer vara detsamma som verklig sanning) Bih. förf. medgifvit; så tyckes bevisningen i hufvudsaken härmed vara fullkomlig. Om, såsom Bih. förf. synes frukta, "tankarna i det comparativa raisonementet icke hänga rätt till-sammans derföre, att det ena ej följer af "det andra;" så kan granskaren trösta sig dermed, att han icke åsystat annat sammanhang, än att tankarna skulle kunna jemföras (vara comparativa), hvilket torde vara lika svårt att neka, som att påstå, det ingen ting kan jemföras, som ej följer af hvartannat.

Bihangsförfattarens sträfvande att motarbeta läran om Guds Ords uteslutande auctoritet och uphöja vissa förklaringar deröfver till en jemlik helgd torde ej böra misskännas, emedan man annars ej kan begripa, hvarföre han i denna punkt skulle hafva det minsta att tvista med sin motståndare. Men detta hindrar honom icke att allt jemnt argumentera så, som om han ville bevisa just sin motståndares lära. Deraf uppkommer öfverallt en kontrast imellan premisser och slutföljder, som knappast hos någon sofist kan ligga mera oförtäckt och stötande. Hvad finnes t. ex. som mera rakt leder till den sanningen, att alla menskliga lärobyggnader äro lika litet ofelbara, än följande uppställning på 21 sidan: "Ingen sekt, som skall bära namn af kristelig, kan stiftas utan att erkänna vissa "i skriften uppenbarade sanningar; men "deraf följer icke, som förut nämndt är, att "samtelige derföre höra till den protestantiska och evangeliska kyrkan, hvars lära "kallas *ren*, emedan den grundar sina religionssatser endast på Guds Ords auc-

"toritet, så som de, efter ordaförståndets
 "förnuftiga och riktiga utläggning fattas,
 "och *evangelisk* åter, emedan den försäk-
 "rar fallna och öfver sina afvikelser från
 "Guds lag sörjande och ångerfulla menni-
 "skor om Guds nåd, syndernas förlåtelse
 "och evig salighet, för Jesu Christi Guds
 "Sons skull" &c.? Och hvad finnes, som
 mindre låter förena sig med detta rena be-
 grepp om förkastligheten af all mennisko-
 myndighet, än det i fortsättningen af sam-
 ma period uptagna begreppet om den rena
 evangeliska läran, att den är "till innehåll
 "uppgifven och framlagd uti den Augsbur-
 "giska bekännelsen, som icke derföre an-
 "ses vara af högre auctoritet än Guds Ord (!),
 "utan för ett förklarande af de läror, hvil-
 "ka evangeliska församlingen antagit, eme-
 "dan de äro besunna vara enliga med in-
 "nehållet utaf Guds Ord, uppenbaradt af
 "Gud genom Profeterna och Apostlarne,
 "omedelbarligen lärde af den Helige An-
 "da?" — Om en sådan författare vore en
 protestantisk theolog — vi vilja icke för-
 moda, att han är det — huru skulle man
 väl kunna förlåta honom, att hafva så up-
 penbarligen sammanblandat helgden och
 ofelbarheten af Guds Ord med en theolo-
 gisk lärobyggnads anseende? att hafva ut-
 tryckligen påbördat evangeliska församlin-
 gen, det hon *antagit* läror, som icke sjelf-
 va äro Guds Ord, men blott *besunna en-
 liga* med dess innehåll? att alldeles icke
 hafva nekat dessa läror auctoritet, utan
 blott sagt, att deras auctoritet icke är *hö-
 gre* än Guds Ords? Skulle man icke med
 skäl fråga honom, om, enligt hans mening,
 Guds Ord är *antaget* för annat ändamål,
 än att grundlägga de antagna lärorna, och
 om det får gälla under annat vilkor, än
 att förklaras i enlighet med dessa läror?
 Skulle han väl kunna påstå, att hans ytt-
 randen innebära något svar på denna frå-

ga? och om fråga blefve, att af andra stäl-
 len i hans skrift söka uplysning om hans
 syftning; skulle han väl kunna säga, att
 han t. ex. erkänt helgden af Guds Ord;
 då han (sid. 24) yttrat, att med ren evan-
 gelisk lära förstås och måste förstås sam-
 manfattningen af de uti hela Guds Ord
 uppenbarade sanningarne, *sådane som de
 i Augsburgiska bekännelsen innehållas?*

Hans uttryck äro någon gång mörka,
 såsom i följande mening på 22 sidan: "Gran-
 "skarens definition på protestantisk samvets-
 "frihet, som säges bestå uti den trosbe-
 "kännelsen, att Guds Ord är den rena evan-
 "geliska läran, torde väl icke utan afsigt
 "vara något tvetydigt och identiskt fram-
 "ställd, så vida ej afseende hafves på ett
 "dubbelt skrifteligt Ord, af hvilket det ena
 "förhåller sig till det andra såsom orsaken
 "till verkan; men af påföljande uttryck:
 "*och innehåller alla dess trosartiklar*, lä-
 "rer väl, med granskarens goda minne, få
 "antagas, att läran om Treenigheten —
 "— är rent biblisk och hör till protestan-
 "tiska religionens hufvudläror" &c. Man
 kan fråga, om det verkligen är en tvety-
 dig och identisk sats, att Guds Ord är den
 rena evangeliska läran, när Guds Ord ta-
 ges i sin rätta och vanliga mening, nem-
 ligen för det efter gudomlig ingifvelse skrif-
 na Ordet. Hvad meningen skulle blifva, i
 fall man talte om ett Guds Ord, som vore
 verkan af detta enda sanna Guds Ord, är
 hvad vi kalla mörkt. Imedertid måste väl
 med ett sådant ord förstås någon ur det verk-
 liga Guds Ord dragen menniskolära — och då
 blir den tydlighet, Bihangsförf. i stället för
 en föregifven tvetydighet äskar, ingen ting
 annat än den satsen: *theologiska systemet är
 den rena evangeliska läran*. På ingen an-
 nan grund än en sådan mening, af honom
 sjelf gillad, kan det vara, som han bygger
 slutledningen, att som Guds Ord innehåll-

lor den evangeliska lärans alla trosartiklar — (och nemligen förut blifvit antaget, att dessa måste finnas i systemet), — så antagas vissa läror för rent bibliska. — Af granskarens yttrande deremot, att *Guds Ord* innehåller den rena evangeliska lärans alla trosartiklar, följer ingalunda, att det innehåller något systems trosartiklar, utan blott, att det innehåller dem, som är verklig evangelisk lära och böra finnas i systemerna.

Vi återkomma slutligen för ett ögonblick till den rätta hufvudfrågan, Consistorii behörighet att döma i tryckfrihetsmål — och vi skola göra två små anmärkningar.

Bih. förf. vill bevisa, att laglig åklagare icke saknats — ty, säger han, Justitiæ Kantzlers-Embets skrifvelse uplästes ljudeligen för Herr T. i Consistorium. Men Justitiæ Kantzlers skrifvelse innehöll blott, att Hr. T:s skrifter öfverlemnades till Consistorium, på det Consistorium måtte kunna, i anledning deraf, vidtaga de åtgärder, som med lag och kyrko-ordning instämde. Detta är då, enligt Bih. förf. mening, en åklagares påstående? Härmed vill han bevisa, att Justitiæ-Kantzlern för denna gång, mot all ordning och laglighet, gjort sig till sakförare inför ett Consistorium?

Han påstår, att Herr T. blifvit varnad inför Consistorium två gånger — och det må vara sannt. Men detta skall hafva skett år 1782. Det nämnes icke, för hvad orsak varningen gafs; men säkert var det för något helt annat, än det som i Consistorii domslut år 1818 lades Hr. T. till last. Hade han från 1782 till 1818 förhållit sig så, att han inga varningar behöft; då tyckes det, som borde de äldre förseelserna vara glömda, och de gamla varningarna ej heller kunna åberopas — om det ock skulle ske, såsom Bih. förf. uttrycker sig, "på lättaste sätt" (det lättaste sätt är visst, att det alldeles icke sker — och det har också

icke skett) och med "undvikande af allt öfverflödigt sårande". Man kan imedlertid icke recommendera detta sätt, att i ett utslag förbigå skälen mot den brottslige, endast för att icke öfverflödigt såra honom, då han likväl fälles till sjelfva straffet, som kanske är det mest sårande. Det skulle kunna sägas, att om sådant är rätt inför ett Consistorium; så vittnar det just icke, att den allmänna rättegångs-ordningen gäller i Consistorierna.

Härmed må redovisningen för den granskning, vi infört, vara slutad. Vi tvilla ej, att vår mötståndare har anhängare, och inbilla oss icke, att de låta öfvertyga sig. För våra öfriga läsare torde vi redan hafva varit alltför vidlyftige; och kanhända afskräcka vi dem helt och hållet genom vårt yttrade upsåt att ännu en gång återkomma till samma ämne. Det oaktadt kunna vi ej afstå från denna vigtiga strid, utan att hafva, så vidt af oss beror, fört den till ett lyckligt slut. Vi skulle vara liknöjda för sanningen, om vi ej önskade främst bland allt, att allmänna tänkesättet måtte hylla det aldraheligaste i tankefrihetens tempel. Förspillom friheten att tänka öfver vår tro — hvad frihet skola vi väl sedan behålla? Utrustom vidskepelse och menniskofunder att inkräkta anseende af uppenbarad religion — och förundrom oss ej, om vi få se dem återtaga, hvad våra fäder för tre århundraden tillbaka, i mörkrets tid, ägde nog ljus att frånrycka dem.

UTLÄNDSKA NYHETER.

England. Parlamentets vanliga debatter och folkets upmärksamhet hafva blifvit afbrutna genom en alldeles oförmodad händelse, Drottningens ankomst till London. Såsom redan är berättadt, hade Frougum rest till St. Omer, för att möta H. M. Dit hade äfven kommit en commissionär från Ministären, Lord Hutchinson, som hade sig